

Vergaderjaar 2017–2018

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 633

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 26 juli 2018

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken, de Minister van Defensie, de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de Minister van Justitie en Veiligheid over de brief van 3 juli 2018 inzake beantwoording vragen commissie over de Nederlandse inzet in Afghanistan 2018–2021 (Kamerstuk 27 925, nr. 632).

De Ministers hebben deze vragen beantwoord bij brief van 5 juli 2018. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Pia Dijkstra

De griffier van de commissie,
Van Toor

In de eerdere beantwoording van de feitelijke vragen is per abuis gebruik gemaakt van verouderde gegevens over de aantallen ANDSF en ASSF (Kamerstuk 27 925, nr. 632). De juiste cijfers, met standdatum april 2018, zijn als volgt:

De ANDSF bestaan thans uit ongeveer 315.000 personen, daarvan zijn er ongeveer 22.000 in Balkh geplaatst. Het tekort bedraagt in heel Afghanistan ongeveer 35.000 personen, in Balkh ongeveer 300.

De ASSF bestaan thans uit ongeveer 17.500 personen, waarvan ongeveer 130 in Balkh. Het totale aantal ASSF moet groeien naar 22.000 (van de oorspronkelijke 12.000).

Vraag 1

Kunt u nogmaals een poging doen om uit te leggen van welke luchtsteun de Nederlandse militairen in Afghanistan gebruik kunnen maken, aangezien de Afghaanse capaciteit nog in ontwikkeling is?

Voorafgaand aan een operatie waarin de Nederlandse militairen de Afghanen begeleiden wordt een planning gemaakt op basis van een omgevings- en dreigingsanalyse. Indien uit deze planning blijkt dat luchtsteun beschikbaar moet zijn, gaan de Nederlandse militairen alleen mee als dit ook zo is.

De VS levert deze luchtsteun, die centraal wordt aangestuurd vanuit het *Combined Air Operations Centre* in Qatar van het *Central Command* van de VS.

Vraag 2

Welke door Nederland – direct of indirect – gesteunde projecten moeten bijdragen aan het vergroten van gendersensitiviteit in de veiligheidssector? Kunt u per project de omvang en de uitvoerder noemen?

Het vergroten van gendersensitiviteit is een dwarsdoorsnijdend thema binnen de Nederlandse bijdrage aan veiligheid en rechtsorde in Afghanistan.

Voor de versterking van de veiligheidssector heeft Nederland tot 2021 onder andere € 15 miljoen per jaar gereserveerd voor het Law and Order Trustfund (uitvoerder UNDP). Via LOTFA draagt Nederland bij aan het vergroten van het aantal vrouwelijke agenten binnen de Afghaanse politie.

Twee Nederlandse genderadviseurs zijn geplaatst in het hoofdkwartier van TAAC-N.

Onderdeel van de Nederlandse trainingen aan de Afghaanse strijdkrachten (Afghan National Defense and Security Forces- ANDSF) is hoe VN resolutie 1325 geïntegreerd kan worden in de werkzaamheden, zodat de ANDSF kan opereren met respect voor mensenrechten en vrouwenrechten, en om actieve en betekenisvolle deelname van vrouwen in de ANDSF te bewerkstelligen.

Ook draagt Nederland gedurende drie jaar (2018–2020) € 18 miljoen bij aan het Rule of Law programma van de Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) dat zich richt op het versterken van de justitiesector in Noord-Afghanistan. Van 2015 tot 2017 zijn 498 juristen (428 mannen en 70 vrouwen) getraind door de Afghan Independent Bar

Association (AIBA) in Kunduz. Daarnaast hebben 258 mensen (182 mannen en 76 vrouwen) bij AIBA in Kunduz het examen voor de Afghaanse Bar afgelegd.

Via het Nationaal Actieplan 1325 draagt Oxfam bij aan het bevorderen van een inclusieve veiligheidssector. Nederland financiert met 3,87 miljoen euro ook een project van Cordaid dat zich richt op *Women Peace and Security*. Ook gaat er 6,8 miljoen euro van FLOW (*Funding Leadership and Opportunities for Women*) naar Afghanistan. Dat programma richt zich op het creëren van kansen voor vrouwen en wordt uitgevoerd door *Women for Women*.

Vraag 3

Verwacht u dat het aantal van 16.057 militairen het komende jaar nog zal groeien of afnemen? Zo ja, met welke marges?

Het troepenplafond is gebaseerd op de situatie in de missie (*conditions based*). Het is de bedoeling dat op termijn de internationale aanwezigheid in Afghanistan verder wordt teruggebracht. Hier zijn nog geen aantallen aan te verbinden.

Vraag 4

Welke landen overwegen nog een bijdrage aan Resolute Support maar hebben nog niet gepledged?

Nederland is niet op de hoogte van de verschillende overwegingen van de landen. Het overgrote deel van deelnemende landen aan Resolute Support heeft hun bijdrage al verhoogd. Belangrijke partners zoals Duitsland, België, het VK en Denemarken hebben in 2017 of 2018 hun bijdrage verhoogd. *Lead Nation* in TAAC-N Duitsland heeft de personele bovengrens verhoogd van 980 naar 1.300 personen.

Vraag 5

Houdt u er, aangezien het Special Operations Advisory Team (SOAT) ook buiten de poort zal opereren, rekening mee dat er gevechtssituaties kunnen ontstaan waar Nederlandse militairen (noodgedwongen) aan moeten deelnemen?

Ja, als een sub-eenheid van ATF 888 een operatie uitvoert, zullen de Nederlandse adviseurs met hen mee gaan tot op de plek waarvandaan zij zicht hebben op de uitvoering zonder betrokken te worden in de actie. Uiteindelijk zal ATF 888 *high profile* acties moeten uitvoeren en ook hoger in het geweldsspectrum moeten kunnen optreden. Hierdoor kan een grotere dreiging naar hen en de Nederlands begeleiders uitgaan. Hoewel eenheden van *Resolute Support* niet offensief optreden (non-combat missie), mogen zij wel zichzelf en de Afghaanse eenheid verdedigen als sprake is van een vijandelijke daad of het voornemen daartoe (*hostile act, hostile intent*). De reactie moet te allen tijde proportioneel zijn.

Vraag 6

Kunnen de volgende vragen uit uw brief aan de Kamer met antwoorden op vragen over de Nederlandse inzet in Afghanistan 2018 – 2021, te weten de vragen, te weten de vragen 8, 14, 28, 29, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 62, 64, 65, 67, 68, 78, 80, 98, 100, 102, 105, 106, 107 108, 109, 110, 130, 138, 139, 156, 171, 172, 175, 189, 193, 206, 207 en 208 – vragen die niet of niet voldoende zijn beantwoord – alsnog volledig en uitgebreid beantwoord worden en kunt u dat voor elke vraag afzonderlijk doen?

Vraag 8

Is Afghanistan een narcostaat? Zo nee, waarom niet?

Afghanistan is een land waar grootschalige productie van en handel in opium plaatsvindt. De term narcostaat is echter ongepast, omdat de inzet van de Afghaanse regering er op is gericht de verbouw van en handel in opium en andere verboden middelen tegen te gaan.

Vraag 14

Hebben zich bij de Afghan Special Security Forces (ASSF) incidenten voorgedaan waarbij leden van de ASSF zich tegen eigen manschappen of tegen buitenlandse partners keerden? Zo ja, wanneer en hoe vaak en met welke gevolgen?

Zoals reeds gesteld in de antwoorden op de feitelijke vragen over de Nederlandse inzet in Afghanistan van 3 juli jl. (Kamerstuk 27 925, nr. 632) waren er in 2017 62 *green-on-green* aanvallen (aanvallen van Afghaanse veiligheidstroepen (green) op andere Afghaanse veiligheidstroepen) binnen de ANDSF. Verder deden zich zes *green-on-blue* incidenten voor, waarbij ANDSF-personeel zich tegen coalitietroepen keerde. Nederland beschikt niet over specifieke gegevens voor de ASSF.

Vraag 28

Wanneer is de verwachting dat Afghanistan stabiel zal zijn en dat er geen NAVO-troepen meer in het land nodig zullen zijn?

Zoals eerder gemeld aan uw Kamer is de stabilisering van Afghanistan een zaak van lange adem. Op het gebied van veiligheid is er een groot verschil tussen het Afghanistan van 2001 en het land nu. Destijds trad de internationale gemeenschap met hulp van de Afghanen op tegen de Taliban, sinds 2015 is de Afghaanse eenheidsregering zelf verantwoordelijk voor de veiligheid. Via *Resolute Support* worden de Afghaanse autoriteiten gesteund om deze verantwoordelijkheid te dragen. *Resolute Support* volgt een «op voorwaarden gebaseerde benadering» (*conditions-based approach*) voor wat betreft de inrichting en afbouw van de missie. De voorwaarden hiervoor hebben vooral betrekking op de ontwikkeling van de *Afghan National Defence and Security Forces* (ANDSF) en de algehele situatie rondom veiligheid en stabiliteit ter plaatse. Wanneer er geen NAVO-troepen meer in het land nodig zullen zijn valt thans niet aan te geven. Voor nu heeft de NAVO geconstateerd dat er tenminste tot en met 2024 (financiële) steun van de internationale gemeenschap nodig is.

Vraag 29

Is het juist dat de Verenigde Naties (VN) berekenden dat er in de zomer van vorig jaar gemiddeld tachtig oorlogsconfrontaties per dag waren? (Bron: <https://www.trouw.nl/home/in-afghanistan-is-het-begin-van-het-einde-nog-niet-in-zicht~a76e23a7/>)

Nee. De term oorlogsconfrontaties wordt door de VN niet gebruikt. In heel 2017 telde de VN volgens de jaarrapportage van UNAMA in totaal 570 veiligheidsincidenten uitgevoerd door anti-overheidsactoren (*anti-government elements*). Hoeveel incidenten daarvan precies plaatsvonden in de zomer van 2017 is moeilijk vast te stellen want de VN maakt in het jaarrapport geen uitsplitsing van het aantal incidenten per maand.

Vraag 33

Vindt u het gegeven dat door Nederland grote offers zijn gebracht een argument om langer in Afghanistan te blijven?

Het kabinet betreurt de slachtoffers zeer en leeft mee met hun geliefden, nabestaanden en collega's. Het kabinet maakt bij elk besluit een eigenstandige inhoudelijke afweging op basis van het toetsingskader. Het kabinet hecht eraan hierbij te noemen dat de Afghaanse regering in elk gesprek met de Nederlandse regering haar grote dankbaarheid uit voor de inzet van Nederland in Afghanistan. De Afghaanse regering erkent daarbij de offers die Nederland heeft gebracht.

Vraag 34

Hoeveel als terroristisch bestempelde organisaties opereren momenteel in Afghanistan? Hoe verhoudt dit aantal zich tot het aantal terroristische organisaties in Afghanistan in september 2001, toen de Verenigde Staten werden aangevallen? Klopt het dat dit aantal is toegenomen?

In het antwoord op de feitelijke vragen over de Nederlandse inzet in Afghanistan is reeds ingegaan op de bekendste terroristische organisaties. *Islamic State Khorasan Province* (ISKP) is in de periode na 2001 een nieuwe speler in Afghanistan geworden. Er is geen eenduidig antwoord te geven of het aantal actieve terroristische organisaties in Afghanistan is toe of afgenomen vanwege wisselende allianties tussen groeperingen en afsplitsingen.

Vraag 35

Over hoeveel strijders beschikken de Taliban en andere oppositiegroepen momenteel in Afghanistan, waaronder Al Qaida en IS? Welke ontwikkeling zit daarin over de jaren?

Naar schatting zijn op dit moment in heel Afghanistan enkele tienduizenden opstandelingen actief. Zoals reeds gesteld is het precieze aantal en ook de ontwikkeling daarin niet met zekerheid vast te stellen.

Vraag 36

Hoe wordt verklaard dat het aantal Talibanstrijders is toegenomen? (Bron: <https://www.nbcnews.com/news/world/numbers-afghanistan-are-not-good-n842651>)

Nederland beschikt niet over gegevens die dit bericht kunnen bevestigen.

Vraag 37

Klopt het dat het aantal strijders van terroristische organisaties in Afghanistan is toegenomen sinds 2001? Zo ja, met hoeveel?

Nederland beschikt niet over deze gegevens.

Vraag 38

Welke definitie van «safe haven» hanteert u?

Er is geen internationaal afgestemde definitie van een «safe haven» ofwel vrijhaven. Het begrip kan zowel een positieve als een negatieve connotatie hebben. Het begrip vrijhaven in het kader van de discussie over Afghanistan (ook in de periode 1996–2001) is een politieke notie waarmee bijvoorbeeld wordt bedoeld op een gebrek aan effectief staatsgezag, of acceptatie als het gaat om het bieden van onderdak aan terroristische organisaties.

Vraag 40

Is Afghanistan momenteel een «safe haven» voor terroristen?

In 2001 bood het Talibanregime onderdak aan terroristen die vanuit Afghanistan aanslagen op Westerse doelwitten beraamden. De huidige Afghaanse regering biedt geen onderdak aan dergelijke organisaties. Wel hebben verschillende terroristische organisaties een bepaalde mate van bewegingsvrijheid in gebieden die niet onder controle van de Afghaanse regering staan. Zij gebruiken deze gebieden als een vrijhaven voor hun activiteiten. Voorkomen moet worden dat Afghanistan opnieuw een vrijhaven wordt voor internationaal terrorisme.

Vraag 42

Hoeveel Afghanen zijn sinds 2018 op de vlucht geslagen, zowel binnen Afghanistan als naar een ander land?

Er zijn geen eenduidige cijfers over het aantal Afghanen dat in 2018 het land is ontvlucht. Volgens UNHCR zijn er in 2018 tot op heden ruim 132.141 personen ontheemd geraakt binnen Afghanistan.

Vraag 43

Hoeveel Afghanen zijn in 2017 op de vlucht geslagen, zowel binnen Afghanistan als naar een ander land?

Er zijn geen eenduidige cijfers over het aantal Afghanen dat in 2017 het land is ontvlucht. Volgens UNHCR zijn er in 2017 ruim 400.000 Afghanen ontheemd geraakt.

Vraag 62

Doen de ASSF ook zogenaamde «targeted killings», bijvoorbeeld «night raids» die in het verleden veel door de Verenigde Staten zijn uitgevoerd?

Gebaseerd op de informatie van de NAVO heeft Nederland geen indicaties dat ASSF *targeted killings* zouden uitvoeren.

Vraag 64

Wanneer zal de ANDSF zelfstandig, zonder westerse hulp kunnen opereren? Zal dat naar verwachting in 2022 het geval zijn?

De ANDSF zal naar verwachting in 2022 nog niet zelfstandig kunnen opereren. Zoals reeds gesteld heeft de NAVO geconstateerd dat er tenminste tot en met 2024 (financiële) steun van de internationale gemeenschap nodig is.

Vraag 65

Hoe wordt verklaard dat het de afgelopen jaren in Afghanistan onveilig is geworden?

In de tweede helft van 2017 vlakte de groei van het gebied onder controle van de Taliban sterk af: de Taliban winnen minder snel onder andere door intensievere inzet van ASSF en de Afghaanse luchtmacht. Ook zijn de ANDSF er sinds 2017 in geslaagd te voorkomen dat de Taliban langdurig grote bevolkingscentra in handen heeft gekregen. De ANDSF is nog niet in staat de afname van het aantal coalitietroepen in de overgang van ISAF naar Resolute Support volledig op te vangen. De ANDSF houden zich – vanwege de beperkte capaciteit – aan de strategische keuze de rurale gebieden deels los te laten en zich te concentreren op het beschermen van de stedelijke gebieden. Dit geeft de Taliban en andere organisaties in die rurale gebieden meer mogelijkheden om controle over te nemen of aanslagen voor te bereiden.

Vraag 67**Wat is de omvang van de irreguliere migratie van Afghanistan naar Europa – en Nederland in het bijzonder – geweest vanaf 2001 tot op heden?**

Vele Afghaanse vluchtelingen bevinden zich in Iran en Pakistan, terwijl slechts een klein deel naar Europa afreist. Desalniettemin vormen Afghanen een belangrijke groep die door Frontex wordt gedetecteerd in het kader van illegale grensoverschrijdingen naar de EU. Het aantal asielaanvragen door Afghanen in Europa en Nederland is per jaar terug te vinden in de Eurostat-database. Uit de Asylum Trends van december 2017 blijkt dat er in Nederland 322 eerste Afghaanse asielaanvragen zijn gedaan over heel 2017.¹ In totaal zijn er 14.716 eerste asielaanvragen gedaan in 2017. Het aantal eerste Afghaanse asielaanvragen bedraagt in Nederland dus 2% van het geheel. In de EU, incl. Noorwegen en Zwitserland, zijn in 2017 45.090 eerste asielaanvragen van Afghanen afkomstig.

Vraag 68**Wanneer zal het Afghaanse leger naar uw verwachting geheel zelfstandig kunnen opereren zonder buitenlandse financiële en/of militaire hulp?**

Zoals in antwoord op vraag 64 gesteld heeft de NAVO geconstateerd dat er tenminste tot en met 2024 (financiële) steun van de internationale gemeenschap nodig is. We moeten ons realiseren dat het volledig opbouwen van een veiligheidsapparaat een proces van de lange adem is.

Vraag 78**Waarom is er tot op heden geen vredesakkoord met de Taliban bereikt? Welke eisen worden door beide kanten gesteld?**

De Taliban weigeren tot op dit moment om zonder voorwaarden vooraf over vrede te onderhandelen. De voorwaarden die ze stellen, zoals het vertrek van alle buitenlandse troepen uit Afghanistan, zijn voor de Afghaanse regering onaanvaardbaar. President Ghani heeft de Taliban expliciet uitgenodigd over vrede te onderhandelen, zonder voorwaarden vooraf. Ook schetste de president hoe een vredesovereenkomst eruit zou kunnen zien: (1) een staakt-het-vuren, (2) erkenning van Taliban als politieke beweging, (3) bescherming voor terugkerende Taliban en familie, (4) het verwijderen van Taliban die meewerken aan vredesproces van VN-sanctielijsten, (5) het opstellen van een juridisch raamwerk voor vrijlating Taliban gevangenen. Daar staat tegenover dat de Taliban in een vredesovereenkomst de Afghaanse staat, Grondwet en rechten van Afghaanse burgers inclusief vrouwen moeten erkennen en de Afghaanse strijdkrachten moeten accepteren.

Vraag 80**Klopt het dat de Taliban directe onderhandelingen met de Verenigde Staten eisen? Waarom wordt daar niet op ingegaan?**

De Taliban hebben aangegeven direct met de VS te willen onderhandelen en stellen als belangrijkste voorwaarde voor onderhandelingen dat alle buitenlandse troepen Afghanistan verlaten. De VS heeft aangegeven bereid te zijn deel te nemen aan door de Afghaanse regering geleide onderhandelingen over vrede.

¹ Bron: IND Business Information Centre (BIC) | Asylum Trends December 2017

Vraag 98**Met welke landen werkt u samen in de strijd tegen corruptie in Afghanistan?**

Nederland werkt met alle internationale donoren van Afghanistan samen in de strijd tegen corruptie. De internationale partners hebben met de Afghaanse regering in het kader van het *Self-Reliance through Mutual Accountability Framework* (SMAF) indicatoren opgesteld om corruptie te bestrijden en te voorkomen. Als onderdeel van de Nordics+ groep maakt Nederland onderdeel uit van de 5+3 core groep van grootste donoren (VS, VK, Canada, Australië, Japan en de EU, Duitsland en de Nordics+). Ook deze groep voert druk uit op de Afghaanse overheid om corruptie in Afghanistan te bestrijden.

Vraag 100**Wat kost de ANSDF op jaarbasis? Hoeveel hiervan wordt op dit moment door Afghanistan bekostigd? Wanneer zal Afghanistan de ANSDF volledig bekostigen?**

De kosten van de Afghaanse strijdkrachten (ANSDF – *Afghan National Defence and Security Forces*) omvatten in 2017 circa 4,9 miljard dollar. Deze kosten zijn zowel voor het *Afghan National Army* (ANA) als de *Afghan National Police* (ANP). In 2017 bedroeg de bijdrage van de Afghaanse regering ongeveer 400 miljoen dollar.

Het Afghaanse Ministerie van Financiën presenteerde op 6 november 2017 voor het eerst een geconsolideerd budget voor Afghanistan. Hieruit blijkt dat de belastinginkomsten in 2017 ten opzichte van 2014 met 50 procent zijn gestegen en dat de Afghaanse bijdrage aan de ANSDF het komende fiscale jaar een stijging van 40 procent over de laatste drie jaar zal laten zien. De streefdatum voor volledige financiering door de Afghaanse regering is 2024. In onze rol als covoorzitter van het ANATF dringt Nederland er bij de Afghaanse overheid op aan een meerjarenstrategie te maken over de vraag hoe zij hun aandeel in de financiering elk jaar gaan verhogen.

Vraag 102**Hoeveel luchtaanvallen, ook met drones, hebben de Verenigde Staten in 2016, 2017 en tot nu toe in 2018 in Afghanistan uitgevoerd? Klopt het dat dit aantal stevig is toegenomen sinds president Trump aan de macht is?**

De gegevens van deze nationale operatie worden niet gedeeld met andere landen.

Vraag 105**Klopt het dat de Amerikaanse «rules of engagement» zijn aangepast waardoor meer luchtaanvallen mogelijk zijn geworden? Wat is er precies veranderd?**

Nederland heeft geen inzicht in de *rules of engagement* van de nationale operatie van de VS. Dit is gerubriceerde informatie. Minister Mattis heeft in 2017 wel kenbaar gemaakt dat de troepen in de Amerikaanse operatie *Freedom's Sentinel* niet langer direct in gevecht hoeven te zijn met een tegenstander om luchtsteun in te kunnen zetten.

Vraag 106**Welke taken voeren de Verenigde Staten uit onder «Operation Freedom's Sentinel»?**

De Verenigde Staten voeren anti-terrorisme taken uit onder *Operation Freedom's Sentinel* tegen Al Qaeda, ISKP en geaffilieerde groepen.

Vraag 107

Wordt er op enigerlei wijze door Nederland en/of Resolute Support samengewerkt met Operation Freedom's Sentinel? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Er is geen sprake van samenwerking. De Amerikaanse anti-terreuroperatie *Freedom's Sentinel* (de opvolger van *Enduring Freedom*) is een eigenstandige operatie die onafhankelijk van *Resolute Support* opereert. In uiterste noodgevallen kunnen beide missies een beroep op elkaar doen. Waar nodig wordt wel gezorgd voor deconflictie tussen de operaties van beide missies.

Vraag 108

Hoeveel procent van de Afghaanse ambtenaren is veroordeeld voor corruptie?

Er zijn geen betrouwbare openbare cijfers over het percentage Afghaanse ambtenaren dat is veroordeeld voor corruptie.

Vraag 109

Hoeveel procent van de Afghaanse ambtenaren in de provincie Balkh is veroordeeld voor corruptie?

Er zijn geen betrouwbare openbare cijfers over het percentage Afghaanse ambtenaren in de provincie Balkh dat is veroordeeld voor corruptie.

Vraag 110

Hoeveel ambtenaren zijn veroordeeld door het Afghaanse Anti-Corruption Justice Center?

Het ACJC brengt 59 politieagenten, 70 openbare aanklagers en 14 rechters onder één dak om corruptie van begin tot eind te kunnen bestrijden. Het ACJC houdt zich alleen bezig met grote corruptiezaken zoals viceministers en generaals. Sinds de oprichting in juli 2016 heeft het ACJC 567 zaken behandeld, en meer dan 286 verdachten veroordeeld.

Vraag 130

Wat is de jaarlijkse begroting van de Afghaanse krijgsmacht, hoe ontwikkelt deze begroting zich de komende jaren en in hoeverre financiert Afghanistan de defensiebegroting uit eigen middelen?

Sinds de afspraken tijdens de NAVO-top in Chicago in 2012 is een transformatie ingezet om de Afghaanse regering volledige verantwoordelijkheid te laten dragen voor financiering van de Afghaanse krijgsmacht in 2024. De jaarlijkse begroting voor ANDSF bedroeg in 2017 circa 4,9 miljard dollar en bedraagt in 2018 ongeveer 5,8 miljard dollar. In 2017 bekostigde de Afghaanse regering 400 miljoen dollar. De rest van de financiering komt uit het *Law and Order Trustfund for Afghanistan* (LOTFA), het *Afghan National Army Trustfund* (ANATF) en bilaterale steun, vooral het *American Security Forces Fund* (ASFF). De ontwikkeling van de afgelopen tijd met betrekking tot de begroting stemt hoopvol voor een verdere verzelfstandiging de komende jaren, maar er zullen nog flinke stappen gezet moeten worden.

Vraag 138

Hoeveel geld voor ontwikkeling van Afghanistan gaat (grotweg) verloren door corruptie?

Het is niet mogelijk om aan te geven hoeveel geld voor de ontwikkeling van Afghanistan verloren gaat door corruptie. De schattingen lopen sterk uiteen en er zijn geen recente onderzoeken beschikbaar. Het is aanneemelijk dat een deel van het geld dat wordt besteed aan de ontwikkeling van Afghanistan verloren gaat door corruptie.

Vraag 139

Waarom is Afghanistan, ondanks alle inspanningen om dit tegen te gaan, nog altijd een van de corruptste landen ter wereld?

Corruptie is een diepgeworteld, wijdverbreid probleem in Afghanistan dat door de etnische en tribale diversiteit lastig kan worden bestreden. Het bestrijden van de omvangrijke, endemische corruptie in Afghanistan zal nog tientallen jaren duren.

Vraag 156

Beschrijf het huidige ambtsbericht Afghanistan een verslechtering van de situatie ten opzichte van het vorige ambtsbericht Afghanistan? Zo ja, op welke punten?

Het thematisch ambtsbericht is een actualisering van het hoofdstuk over de veiligheidssituatie in Afghanistan uit het ambtsbericht van november 2016 en geeft een feitelijke beschrijving van de situatie in Afghanistan in de periode november 2016 tot en met mei 2018. De veiligheidssituatie in de verslagperiode bleef onveranderd zorgelijk.

Vraag 171

In welke mate is de ASSF betrokken bij mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden? Hoe wordt dit onderzocht en/of gemonitord?

Over de specifieke ASSF-eenheid zijn geen gegevens bekend van betrokkenheid bij mensenrechtenschendingen en/of oorlogsmisdaden. Wel onderzoeken diverse actoren mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden in Afghanistan. De Afghanen zelf hebben een onafhankelijk orgaan dat zich bezig houdt met onderzoek naar de mensenrechtensituatie in het land – en de rol die ANDSF hierin spelen: de *Afghan Independent Human Rights Commission*.² Ook de internationale gemeenschap onderzoekt de mensenrechtensituatie en eventuele schendingen, bijvoorbeeld UNAMA.³ NGOs spelen een belangrijke aanvullende rol in het doen van onderzoek en rapporteren over vermeende mensenrechtenschendingen in Afghanistan, zoals bijvoorbeeld Human Rights Watch. De betrokkenheid van de internationale gemeenschap bij het monitoren van de mensenrechtensituatie in Afghanistan heeft als bijkomend mitigerend effect dat de Afghaanse overheid inspanningen levert om de situatie te verbeteren. Hierin wordt de ANDSF specifiek ondersteund door *Resolute Support* waarin mensenrechten en humanitair oorlogsrecht tijdens trainingen aan bod komen. *Resolute Support* heeft ook een mitigerend effect op mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden, waarbij tijdens trainingen ook wordt ingegaan op mensenrechten en humanitair oorlogsrecht.

Als penvoerder in de VN-Veiligheidsraad legt Nederland nadruk op het belang van waarborgen van mensenrechten in Afghanistan.

² Zie bijvoorbeeld http://www.aihrc.org.af/home/research_report/7398

³ Zie voor meer informatie <https://unama.unmissions.org/human-rights>

Vraag 172**Welke gevolgen heeft de focus op de ASSF voor de reguliere troepen van de ANDSF? Neemt hun aantal en kwaliteit af?**

Zoals gesteld heeft de intensivering van de begeleiding van ASSF geen gevolgen voor de begeleiding van de reguliere troepen. *Resolute Support* heeft om een extra bijdrage gevraagd voor de begeleiding van de nieuwe ASSF eenheden. De bestaande ondersteuning van de reguliere troepen wordt voortgezet om de geboekte vooruitgang te bestendigen en verder uit te bouwen. Indien de doorstroom van reguliere troepen naar ASSF groter is dan de aanwas van nieuw personeel kan dit resulteren in lagere aantallen voor de ANDSF. De kwaliteit van de reguliere troepen van de ANDSF wordt niet beïnvloed door de RS focus op de ASSF.

Vraag 175**Is uitstel van aanvang van de missie mogelijk, bijvoorbeeld met een of twee maanden? Zo nee, waarom niet?**

Zoals gesteld in het antwoord van 3 juli jl. (Kamerstuk 27 925, nr. 632) is het onwenselijk dat Nederland niet synchroon loopt met de Duitse en Afghaanse voorbereidingen. Het SOAT is dan niet op tijd gereed om te starten met de trainingen waardoor de opbouw van ATF 888 vertraging oploopt. Uitstel van de aanvang van de missie is om deze redenen dan ook onwenselijk. Om, conform Afghaanse planning, in september te kunnen beginnen met trainen moeten de voorbereidingen tijdig beginnen.

Vraag 189**Waarom staat er «ongeveer» 160 militairen die deel zullen nemen aan Resolute Support? Hoeveel meer of minder zullen er mogelijk deelnemen en waar hangt dat vanaf?**

Omdat de Afghaanse eenheid nog in ontwikkeling is, is niet op ieder moment evenveel Nederlandse inzet nodig. Wel moet het mandaat gezien het meerjarige karakter van deze missie voldoende ruimte bieden om de benodigde training en begeleiding te kunnen geven. De exacte omvang en indeling van Nederlandse militairen is afhankelijk van de nadere afstemming met Duitsland en de trainingsbehoefte en kan gedurende de loop van de inzet worden aangepast.

Vraag 193**Komen er zogenaamde guardian angels om de SOAT te beschermen? Zo nee, waarom niet? zo ja, waarom is dit nodig?**

Zoals gesteld dragen de militairen van het Duits/Nederlandse SOAT zelf zorg voor hun beveiliging. Er zijn geen aanvullende *guardian angels* nodig.

Vraag 206**Welke voorbeelden zijn u bekend van terroristische aanslagen in of dreiging tegen westerse landen waarbij het motief van de dader(s) gerelateerd was aan de militaire interventie in Afghanistan? (Bron: <https://edition.cnn.com/2013/06/21/opinion/terrorism-gerges/index.html>)**

Meerdere jihadistische daders van aanslagen in het Westen hebben de militaire interventies van het Westen als motivatie voor hun daden gebruikt of genoemd. Daarbij werd meestal in algemene zin verwezen naar de strijd die het Westen tegen «de islam» zou voeren. Soms is daarbij Afghanistan genoemd.

Vraag 207

Kunt u bevestigen dat de daders van de moord op de Britse militair Lee Rigby in Londen in 2013 onder andere verwezen naar het westerse geweld in Afghanistan als motief voor hun daden?

Ja.

Vraag 208

Is het juist dat de daders van de aanslag tijdens de marathon in Boston in 2013 onder andere verwezen naar het westerse geweld in Afghanistan als motief voor hun daden?

De daders zouden volgens mediaberichten tijdens verhoren door Amerikaanse autoriteiten hebben verwezen naar het optreden van de Verenigde Staten in Afghanistan en Irak als motief voor hun daden.

Vraag 7

Kunt u bij bondgenoten navraag doen indien u niet over bepaalde informatie waarnaar wordt gevraagd beschikt en, indien die informatie niet geleverd wordt, de Kamer informeren waarom dat is?

Indien er sprake is van een nationale operatie bepaalt het betreffende land in welke mate informatie wordt gedeeld met andere landen. Het is altijd mogelijk om navraag te doen naar informatie, maar het is niet aan Nederland om als die informatie wordt geweigerd de redenen van het land openbaar te maken. Een land is niet verplicht om nationale vertrouwelijke informatie te delen met bondgenoten.

Vraag 8

Hoeveel «green on green» of «green on blue» aanvallen zijn er geweest onder de gelederen van de Afghan Special Security Forces (ASSF)? In hoeveel gevallen waren die gericht op coalitietroepen?

Zoals reeds gesteld in de antwoorden op de feitelijke vragen over de Nederlandse inzet in Afghanistan van 3 juli jl. (Kamerstuk 27 925, nr. 632) waren er in 2017 62 green-on-green aanvallen (aanvallen van Afghaanse veiligheidstroepen (green) op andere Afghaanse veiligheidstroepen) binnen de ANDSF. Verder deden zich zes green-on-blue incidenten voor, waarbij ANDSF-personeel zich tegen coalitietroepen keerde. Nederland beschikt niet over specifieke gegevens voor de ASSF.

Vraag 9

Kunt u bevestigen dat de Amerikanen zullen zorgen voor luchtsteun voor onze troepen in Afghanistan wanneer die nodig is?

Ja. Als tijdens de planning van een operatie door het SOAT blijkt dat niet kan worden voorzien in luchtsteun en uit de omgevings- en dreigingsanalyse blijkt dat deze nodig zou kunnen zijn, wordt de operatie niet uitgevoerd. Zie ook het antwoord op vraag 1.

Vraag 10

Kunt u aangeven hoeveel van de 60 extra manschappen trainers worden voor het Special Operations Advisory Team (SOAT)? Hoeveel van hen zijn van de genie? Hoeveel van de Explosieven Opsporingsdienst (EOD)? En hoeveel zijn medisch of anders?

De kern van het SOAT bestaat uit SOF-adviseurs die de troepen van ATF888 zullen trainen, adviseren, assisteren en begeleiden. Militairen van

de Explosieve Opruimingsdienst (EOD) en de Genie worden belast met *force protection*- en adviestaken. De exacte omvang en indeling van het SOAT (commando's en mariniers) is afhankelijk van de nadere afstemming met Duitsland en de trainingsbehoefte en kan gedurende de loop van de inzet worden aangepast.

Vraag 11

Kunt u niet zozeer uitgebreider maar meer volledig en duidelijk in kunnen gaan op de gevolgen van de aanvullende bijdrage aan de missie in Afghanistan voor de Defensieorganisatie? Zowel materieel als personeel? Waar komen de eenheden vandaan? Waar komt het materieel vandaan? Welke gevolgen heeft de inzet van de betreffende eenheden voor de gereedstelling en geoefendheid van de achterblijvende eenheden? Welke gevolgen heeft de inzet van de mensen en middelen voor de geplande oefeningen? In hoeverre is de uitzendbescherming van invloed? Wat zijn de gevolgen voor het ingezette traject voor het herstel van de basisgereedheid? En wat zijn de overige gevolgen van de geplande extra inzet in Afghanistan?

Zoals gesteld in de artikel 100 brief is de uitbreiding zo ingericht dat Nederland deze langere tijd kan voortzetten (Kamerstuk 27 925, nr. 630). Door het terugtrekken van personele en materiële capaciteit uit de missie in Irak, blijft de belasting voor de krijgsmacht voor wat betreft deze capaciteit in evenwicht. Het extra materieel dat voor de uitbreiding van de inzet van de missie *Resolute Support* nodig is, heeft geen verdringingseffecten met impact op het herstel van de gereedheid. De ingezette eenheden maken namelijk gebruik van materieel dat nu gebruikt wordt voor de missie in Irak.

Het personeel voor de uitbreiding van deze missie bestaat voor een belangrijk deel uit *Special Forces* die zowel door het Korps Commando-troepen als door het Korps Mariniers geleverd kunnen worden (zie ook het antwoord op vraag 10 voor overige categorieën). De uitzendbescherming is altijd van invloed op het beschikbaar stellen van militairen voor missies en geldt voor Afghanistan in dezelfde mate als in Irak.

De taken die de *special forces* in *Resolute Support* gaan uitvoeren, zijn ook onderdeel van de taken die zij moeten kunnen uitvoeren in het kader van de operationele gereedheid. Dit betekent dat het trainen, adviseren en assisteren van ATF 888 bijdraagt aan het herstel van de gereedheid voor deze specifieke taken. De uitbreiding van de *special forces* heeft geen andere gevolgen voor geplande oefeningen dan in het geval de missie in Irak was voortgezet. Omdat de omstandigheden in Afghanistan anders zijn dan in Irak kan het een ander effect hebben op het materieel. De gevolgen van deze missie voor de gereedheid per krijgsmachtdeel, worden halfjaarlijks aan de Kamer bekend gesteld in de vertrouwelijke inzetbaarheidsrapportage.

Vraag 12

Over hoeveel Bushmasters zouden de Nederlandse troepen de beschikking moeten krijgen? Hoeveel gaan ze er krijgen? Welk deel van de totale hoeveelheid Bushmasters waarover Defensie beschikt is dit?

Zes Bushmasters zijn beschikbaar om van Irak naar Afghanistan te gaan. Zoals gesteld is nog niet bekend wat de exacte behoefte aan Bushmasters uiteindelijk zal zijn. Dit kan afhankelijk van de inzet fluctueren. Bij inzet zullen de Nederlandse troepen altijd beschikken over het materieel dat

noodzakelijk is om de operatie veilig te kunnen uitvoeren. Over de inzetbare aantallen doet Defensie in het openbaar geen uitspraak.